

Seher Yıldız MADAKBAŞI*
Şebnem ELLİALTIOĞLU²
Sara DOLAR³
Harun BAYRAKTAR³

¹Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Samsun
* e-posta: seheryldz@yahoo.com

²Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri
Bölümü, Ankara

³Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Bitki Koruma
Bölümü, Ankara

Fasulye Antraknozu Hastalık Etmeni (*Colletotrichum lindemuthianum* (Sacc. & Magnus) Lambs. Scrib.) Irklarının Belirlenmesi: I. Irk Ayrım Seti Çeşitlerinin Özellikleri ve Irk Tayininde Kullanılması

Determination of races of bean anthracnose (*Colletotrichum lindemuthianum* (Sacc. & Magnus) Lambs. Scrib.) disease: I. Characteristics of the differential lines and their utilities for race determination

Alınış (Received): 08.12.2009 Kabul tarihi (Accepted): 26.04.2010

Anahtar Sözcükler:

Phaseolus vulgaris, antraknoz,
inokulasyon, ırk, binary no, antraknoz
ayrım seti

Key Words:

Phaseolus vulgaris, anthracnose,
inoculation, race, binary no, anthracnose
differential set

ÖZET

Dünyada geniş bir yayılım alanında ekimi yapılan fasulyenin en önemli hastalıklarından birisi, *Colletotrichum lindemuthianum*' un sebep olduğu fasulye antraknozudur. Fasulye yetiştiriciliğinin yapıldığı hemen her yerde görülen hastalık, yerli ve yabancı pek çok fasulye çeşidinde önemli ürün kayıplarına sebep olmaktadır. Dünyada patojenin çok sayıda ırk veya patotipinin olduğu ve bu sayının popülasyonlar arasındaki patojenik değişimden dolayı yeni ırkların çıkışıyla artabileceği bildirilmiştir. Daha geniş alanlara yayılma riski bulunan bu patojene karşı dayanıklılık kaynaklarının araştırılması, korunması ve bunların yerli fasulye çeşitlerimize aktarılması gerekmektedir. Söz konusu hastalığa dayanıklılığın kalıtımını belirlemek amacıyla 2007 yılında ilk aydınlatıcı bilgilere ulaşılmıştır. Araştırmacıların yararlanması amacıyla hazırlanan bu derlemede; patojenin farklı ırklarının tespiti için kullanılan 12'lik ayrım setinin çiçek ve bakla şekilleri ile fenotipik özellikleri, ırk tespiti ve ayrıca tespit edilen ırkların 'binary no' sistemi ile numaralandırılması hakkında bilgiler verilmiştir.

ABSTRACT

Bean anthracnose, caused by the fungus *Colletotrichum lindemuthianum*, is a major disease of beans cultivated in a large area in the world. The disease that occurs wherever bean is grown causes significant yield losses on many of native and foreign bean cultivars. Many of races or pathotypes of the pathogen are present in the world and increasing with the emergence of new races because of the pathogenic evolution among the populations. To control the pathogen with the potential to spread to larger areas, the resistant sources against the disease should be identified, preserved and transferred into native bean cultivars. In a previous study performed in 2007, the preliminary information is obtained for the inheritance of resistance to the pathogen. In this review prepared for researchers, the shapes of flower and pod of 12 differential bean lines used in determining the different races of pathogen were presented. Also, the detailed information was given about the phenotypic characteristics of differential lines and the detection and the numbering of races with the system of "binary no".

GİRİŞ

Orta Amerika kökenli bir sebze türü olan fasulye (*Phaseolus vulgaris* L.) dünyada çok geniş yayılım alanı bulmuştur. Fasulyenin yurdumuzda 250 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır (Şehirali, 1988).